

1.1 හැඳින්වීම :

අනාදිමත් කාලයක සිට මිනිසා අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට යහ තොරතුරු සම්පාදනය සඳහා නොයෙක් ක්‍රම උපායන් අත්හදා බලා තිබේ .ඒ ඇසුරින් සැකසුණු මානව සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ජනවිඥානයේ නව මානයන් පුබුදුවාලන්නට සමත් වී ඇත. ජනමාධ්‍යයන්හි බිහිවීම සිදුවන්නේ විවිධ අවධීන්හි මිනිසාගේ සන්නිවේදන අවශ්‍යතා වලට සමානුපාතිකව සහ සාපේක්ෂවයි. තොරතුරු හුවමාරුව සඳහා ඇත යුගයේ භාවිතා කළ සම්ප්‍රදායික සන්නිවේදන ක්‍රම සහ මෙවලම් වල සිට නූතන සන්නිවේදන ක්‍රමවේද හා තාක්ෂණික ක්‍රම වලට මාරුවන සංක්‍රාන්තික පිවිසුම් ලක්ෂ්‍යයන් රැසක් අප පසු කර තිබේ. නව මාධ්‍ය වල බිහිවීම යනු තවත් එවැනි යුගයකට පිවිසෙන මොහොතකි. පුවත්පත, ශ්‍රවණ විදුලිය හා රූපවාහිනිය ආදී ප්‍රමුඛතම මාධ්‍යයන්ගේ සමාජ ආර්ථික සංස්කෘතික බලපෑම පිළිබඳ නිරන්තර අධ්‍යයනයන් හා පර්යේෂණයන් සිදු කෙරේ. ජනමාධ්‍යයන්ගේ බිහි වීමත් සමග මිනිසාගේ සමාජ පරිසරය වෙනස් වී ඇති අයුරු ඒ හරහා නිරක්ෂණය කළ හැකියි.

මෙම බලපෑම්කාරී මාධ්‍යයන් මිනිස් සමාජය තුළ මෙතෙක් හිමිකර ගෙන තිබූ තැන අභිභවනය කරමින් නව මාධ්‍යය එම ස්ථානය අත්පත් කර ගෙන ඇත.මෙම නව මාධ්‍යයන්ගේ බිහිවීම නූතන යුගයේ මිනිසාගේ චර්යාවන් වෙනස් කිරීමට කර ඇති බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම මෙම නිබන්ධනයේ අපේක්ෂාවයි. මිනිසාගේ මෙම සංස්කෘතිමය චර්යාමය වෙනස්කම් විමසා බැලීමේ දී ක්‍රමයෙන් විකාශනය වෙමින් ආ මිනිසාගේ සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායන් පිළිබඳ ව දළ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමද වැදගත් වේ. ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ කුඩා කණ්ඩායම් ලෙස සැදී සිටි මිනිසා මූලික හැසිරීම් ප්‍රකාශනය සඳහා මෙන් ම මූලික අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට අවශ්‍ය වූ ප්‍රාථමික සන්නිවේදන ක්‍රමයේ සිට වර්තමාන ගෝලීය මිනිසා අපේක්ෂා කරන නව තොරතුරු යුගය දක්වා පැමිණී ගමන් මග තුළ මිනිසාගේ සන්නිවේදන චර්යාවන්ගේ ස්වභාවය සැලකිල්ලට ගැනීමට මෙහි දී සිදුවේ.

ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා උගුරෙන් පිටවන හුදු යම් අක්‍රමවත් ගබ්දයක් හරහා මූලිකව සන්නිවේදනයේ යෙදී භාෂාව කථනය සකස් වීම හා පසු කලෙක ලේඛනගත කොට ආරක්ෂා කිරීම දක්වා එය වර්ධනය වීණි. ශ්‍රවණයට පසු කථනයත් කථනයට පසු ලේඛනයත් ලේඛනයෙන් පසු ක්‍රමයෙන් මෑත කාලීන දෘශ්‍ය යුගයත් මේ ආ ගමනේ සංධිස්ථානයන් ය. ආඝ්‍රාණය හා ස්පර්ශය වැනි සංවේදීතා පවා සන්නිවේදන උපකරණ හරහා සැබෑවක් වන යුගයෙහි නව මාධ්‍ය යනු මොනවාදැයි හඳුනා ගැනීම නව මාධ්‍යයන් හරහා අවිඥානිකව හෝ සවිඥානිකව බලපෑමට ලක්ව සිටින අප අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත්ය. එය වටහා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් අධ්‍යයනයක් මෙම නිබන්ධනය හරහා සිදු කිරීමට අපේක්ෂිතයි.

නව මාධ්‍ය යන යෙදුම ප්‍රසිද්ධියට පත් වන්නේ 1990 මැද භාගයේය. එය එතෙක් බහු මාධ්‍ය මගින් ව්‍යාපාරික ක්ෂේත්‍රයේ හා කලාව තුළ හිමිකරගෙන තිබූ ස්ථානය පැහැර ගනිමින් එම ස්ථානය ලබා ගෙන ඇත. නව මාධ්‍ය අප සමාජ සහ ආර්ථික ජීවිතයේ සියලු ක්ෂේත්‍ර කරා වී ළඟා වී තිබේ.

මාධ්‍ය යන්නෙහි අර්ථය ස්ථාපිත වී ඇති ආකාරය අනුව බොහෝ දෙනෙක් ජනසන්නිවේදන මාධ්‍යය යනුවෙන් එම වචනය හඳුනා ගනියි. මිනිසුන් රාශියකගේ ශ්‍රම ක්‍රියාවලියක් සහිත මාධ්‍ය ආයතන (පුවත්පත් කන්තෝරු, මුද්‍රණාල , ශබ්දාගාර) මෙන්ම ඉහත කී ආයතන මගින් බිහිවන සංස්කෘතිකමය සහ අමුද්‍රව්‍යමය නිෂ්පාදන සහිත (පුවත්පත්, චිත්‍රපට, පටිගත වැඩසටහන්) ජාලයක් ජනමාධ්‍ය යන්න තුළ ගැබ්ව පවතී. මෙම මාධ්‍ය හරහා බිහිවන සංදේශ ඒවා ග්‍රාහක ගතවීම නිසා සිදුවන වර්ෂා වෙනස්වීම් ආදිය සන්නිවේදන විද්වතුන්ගේ නිරන්තර පර්යේෂණයට ලක්වේ.

මේ අනුව බලන විට මාධ්‍ය යන්නට ආයතනගත ව්‍යුහයක් පවතින දෙයක් ලෙස අවබෝධ කර ගන්නා අතර ඒ හා සාපේක්ෂව බලන විට නව මාධ්‍ය යන්න තවමත් අඩුවෙන් හඳුනා ගෙන ඇති ,අඩුවෙන් නිරවුල් කරගෙන පවතින දෙයකි. එය එක් අතකට නව තාක්ෂණික හැකියාව සහ දැනටමත් ස්ථාපිතව තිබෙන මාධ්‍යයක (පුවත්පත් ,ගුවන් විදුලි ,රූපවාහිනි) හැඩය සමඟ අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වයක් සහිත සංකීර්ණ පද්ධතියකි. එමෙන්ම එය ඉහාමින් වේගයෙන් වෙනස් වන විධිමත් සහ තාක්ෂණික පද්ධතියක් ලෙසද හැඳින්වීම වැරදි නොවේ. එය තවමත් මාධ්‍ය යන යෙදුමට වඩා අඩුවෙන් නිරවුල් කර ගන්නා වචනයක් ලෙස සඳහන් කළේ එබැවිනි.

කෙසේ වෙතත් මෙතෙක් කලක් බහු මාධ්‍ය අපේ ජීවිතයේ හිමිකර ගෙන තිබූ තැන විතැන් කරමින් නව මාධ්‍ය ජීවිතයේ බොහෝ උනන්දු සහගත ක්ෂේත්‍ර කරා ළඟා වෙමින් පවතී. සංවර්ධිත රටවල ග්‍රාහකයන්ගේ සන්නිවේදන වර්ෂාවන් නිරීක්ෂණය කරන විට ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ සියලු සන්නිවේදන අවශ්‍යතා මුළුමනින්ම නව මාධ්‍ය ඉටුකරනු දැකිය හැකිය.

මෙතෙක් කලක් සම්ප්‍රදායික මාධ්‍ය පැරණි මාධ්‍ය වල ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ කරමින් අන්තර්ජාලය වැනි නව මාධ්‍යයක බලපෑම මිනිස් ජීවිතයේ සියලු ක්ෂේත්‍ර වල වෙනසක් ඇති කිරීමට බලපා තිබේ. පුවත්ති ,වෙළඳැන්වීම්,සිනමාව,පොත්පත්, ලිපි ලේඛන,විශ්ව කෝෂ,ශබ්ද කෝෂ එකම මාධ්‍යයකින් අසීමාන්තිකව කියවීමේ නැරඹීමේ, ඇසීමේ,ලිවීමේ සහ ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව අන්තර්ජාලය හරහා අත්පත් කර

ගෙන තිබේ. විශේෂයෙන් අන්තර්ජාලය තුළ ක්‍රියාකාරී විවිධ ප්‍රජාවන් , අනර්ථවේදී පරිසර (Virtual community), සමාජ සම්බන්ධතා වෙබ් අඩවි,බ්ලොග්ස් වැනි විශේෂ භාවිතයන් පුද්ගල සමාජ ජීවිතය පරමාණුකරණය කරමින් බහුජන සමාජය නිර්බහුජනීකරණය කිරීමට බලපා තිබෙන ආකාරය පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් යොමු කිරීමට අපේක්ෂිතය.

විශේෂයෙන් මෙහි අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය සඳහා තෝරාගන්නා ලද්දේ දැනට ඉතාමත් ජනප්‍රිය සමාජ සබඳතා වෙබ් අඩවියක් වන ෆේස්බුක් වෙබ් අඩවිය සහ පරිගණක සාක්ෂරතාව සහිත ඕනෑම තෙතෙකුට පවත්වා ගෙන යා හැකි වෙබ් අඩවි ස්වරූපයක් වන බ්ලොග්ස්ය. මුඛ්‍ය ධාරාවේ මාධ්‍ය හරහා ග්‍රාහකයන්ට සන්නිවේදනය කළ නොහැකි බොහෝ දේ (සියලු දේ ) මෙම නව මාධ්‍ය ස්වරූප හරහා සන්නිවේදනය කිරීමට ග්‍රාහකයන්ට ලැබී තිබෙන අවස්ථාවන් නිසා සිදු ව තිබෙන සන්නිවේදන වර්ධනය ගතිකයන් මොනවාද යන්න සොයා බැලීම මෙම නිබන්ධනයෙන් සාධනය කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අභිමතාර්ථයන්ය.

ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක ග්‍රාහක සන්නිවේදන වර්ධාවන්ගේ ගතිකයන් කෙරෙහි නව මාධ්‍යයන්ගේ බලපෑම කවරාකාරද යන්න විමර්ශන කටයුතුය. නව දුරටත් සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් පණිවිඩයක් දීම ඉක්මවා ගොස් සමාජය ක්‍රමවත්ව පවත්වා ගෙන යාම පාලනය කිරීම ඊළඟ පරපුරට ඥාණය හා අත්දැකීම් යා කරන මාධ්‍යයන් බවට පත් කොට තිබීම කෙරෙහි කරන දෘශ්‍යකත්වය පිළිබඳ අදහසක් ඒ හරහා ලැබෙනු ඇත.මේ නිබන්ධනය හරහා යම් ප්‍රවේශයක් ඒ වෙනුවෙන් සකස්වෙනු ඇති අතර නව මාධ්‍යයන් අපේ ජීවිතයට කරන බලපෑම පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක ග්‍රාහකත්වයක් සඳහා මං විවර වනු ඇත.